

Dosarul nr. 3r-154/23
2-18005928-01-3r-08062023

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud: V.Potlog)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: A.Mironov, D.Fujenco, L.Caraianu)

DECIZIE

26 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecătorul

Judecători:

Aliona Miron

Mariana Pitic

Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrovalion”,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrovalion” împotriva Primăriei comunei Javgur, raionul Cimișlia, terți Antoci Agropina, Bîrliga Eugenia, Bîrliga Ion, Bîrliga Leontii, Bîrliga Liubovi, Bîrliga Maxim, Bot Elena, Cazacu Nicolae, Ciobanu Valentina, Ivașcu Zinaida, Țurcan Nicolae, Țurcan Ioana și Turutea Petru cu privire la obligarea înregistrării actelor juridice,

împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 26 ianuarie 2018 SRL „Agrovalion” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului comunei Javgur, raionul Cimișlia cu privire la obligarea înregistrării actelor juridice.

Totodată, reclamantul prin cererea sa de concretizare a pretențiilor din 04 februarie 2022 a solicitat instanței de a exclude din cererea inițială de chemare în judecată în contenciosul administrativ cu privire la obligarea înregistrării acordurilor adiționale după cum urmează; Bajireanu Parascovia; Bajireanu Grigore; Berladean Timofei; Cazacu Efimia; Cebotari Maria; Chirilov Andrei; Ciobanu Nicolai; Cujba Maria; Florenta Liuba, Ivascu Ivan; Ivascu Zinaida Afanasie; Lungu Iulia/Lungu Natalia; Lungu Mihail/Lungu Iulia; Osman Constantin; Osman Maria; Osman Vasile; Rusu Nicolae; Secrieru Irina/Secrieru Anton; Sîrbu Nina, cu admiterea cererii inițiale cu modificările enunțate, cu privire la obligarea primarului comunei Javgur, r. Cimișlia de a înregistra în registru de evidență a contractelor de arendă, acordurile adiționale la contractele de arendă a terenurilor agricole încheiate între SRL „Agrovalion” în calitate de arendaș și proprietarii terenurilor agricole situate în extravilanul s. Javgur după cum

urmează: Antoci Agropina, Bîrliga Eugenia, Bîrliga Ion, Bîrliga Leontii, Bîrliga Liubovi, Bîrliga Maxim, Bot Elena, Cazacu Nicolae, Ciobanu Valentina, Ivaşcu Zinaida, Ţurcan Nicolae, Ţurcan Ioana şi Turutea Petru.

Prin hotărârea din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimişlia, sediul Central cererea de chemare în judecată a fost admisă. S-a obligat primarul comunei Javgur, raionul Cimişlia să înregistreze în registru public Acordul adiţional privind prelungirea termenului contractului de arendă funciartă din 02.12.2011 semnat de SRL "Agrovalion" în calitate de arendaşi şi Bîrliga Eugenia Ştefan în calitate de arendator la data de 01 noiembrie 2017. În rest cerinţele reclamantului SRL „Agrovalion” s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a încasat de la SRL „Agrovalion” în beneficiul Primariei s. Javgur, raionul Cimişlia cheltuieli de judecată în sumă de 2500 lei (f.d.131, 134-144, vol.I).

La data de 14 octombrie 2022 SRL „Agrovalion” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimişlia, sediul Central, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea parţială a hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea integrală a acţiunii.

La 03 martie 2023 SRL „Agrovalion” a depus apel motivat împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimişlia, sediul Central.

Prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curţii de Apel Comrat s-a respins cererea depusă de SRL „Agrovalion” cu privire la repunerea în termen a cererii de apel nemotivată şi s-a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de SRL „Agrovalion” împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimişlia, sediul Central.

La 05 mai 2023 prin intermediul oficiului poştal SRL „Agrovalion” a depus recurs împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curţii de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanţei de apel, cu emiterea unei noi încheieri, prin care să fie repus în termen apelul declarat de SRL „Agrovalion” împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimişlia, sediul Central.

În susţinerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală şi neîntemeiată, nefiind adoptată în conformitate cu normele de drept material şi procedural şi fiind bazată pe aprecierea eronată şi incompletă a tuturor probelor şi circumstanţelor cauzei.

A menţionat SRL „Agrovalion” că nu a fost prezentă la pronunţarea dispozitivului hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimişlia, sediul Central, din motive ce nu a depins de voinţa recurente. A invocat că a luat cunoştinţă de hotărârea primei instanţe ulterior, ceea ce se confirmă prin recipisa anexată la materialele dosarului.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Curtea de Apel Comrat a pronunţat încheierea contestată la 27 aprilie 2023, fiind notificată recurente SRL „Agrovalion” la 15 mai 2023, conform avizului de recepţie DS8004856961AS (f.d.227,vol.II).

Astfel, recursul depus la 05 mai 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central cererea de chemare în judecată a fost admisă. S-a obligat primarul comunei Javgur, raionul Cimișlia să înregistreze în registru public Acordul adițional privind prelungirea termenului contractului de arendă funciartă din 02.12.2011 semnat de SRL "Agrovalion" în calitate de arendași și Bîrliga Eugenia Ștefan în calitate de arendator la data de 01 noiembrie 2017. În rest cerințele reclamantului SRL „Agrovalion” s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a încasat de la SRL „Agrovalion” în beneficiul Primăriei s. Javgur, raionul Cimișlia cheltuieli de judecată în sumă de 2500 lei (f.d.131, 134-144, vol.I).

La data de 14 octombrie 2022 SRL „Agrovalion” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea parțială a hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea integrală a acțiunii (f.d.151-152, vol.II).

Prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat s-a respins cererea depusă de SRL „Agrovalion” cu privire la repunerea în termen a cererii de apel nemotivată și s-a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de SRL „Agrovalion” împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) Cod administrativ, care statuează că instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ – apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

La caz, instanța de recurs relevă că hotărârea din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost contestată cu apel de SRL „Agrovalion” la 14 octombrie 2022, cu mult peste termenul legal admis de 30 de zile.

Or, în speță se atestă că potrivit procesului-verbal din 10 iunie 2022 deliberarea și pronunțarea hotărârii a fost anunțată pentru 13 iunie 2022 (f.d.128, vol.II). Totodată,

conform notei informative la 13 iunie 2022 ședința de judecată nu a avut loc din motiv că judecătorul a fost antrenat în alt proces.

Conform art. 236 alin. (1) din Codul de procedură civilă, amânarea deliberării poate fi dispusă pentru cel mult 15 zile.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 14 iunie 2022 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii și plasat pe site-ul instanței www.instante.justice.md la 12 iulie 2022.

Respectiv, SRL „Agrovalion” a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de dispozitivul hotărârii primei instanțe, inclusiv de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

La caz, de către SRL „Agrovalion” nu a fost depusă cererea de apel nemotivată în termenul stabilit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

Conform art.65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, SRL „Agrovalion” nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Comrat întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de SRL „Agrovalion” împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În condițiile create, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului inadmisibil și de respingere a cererii privind repunerea în termen a cererii de apel.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrovalion” și se menține încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Aliona Miron

Judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc